Het Amsterdamse Bos

Bosplan 2020 – 2030

Stadsbos van de Toekomst

Versie: 0.9

Ambitiedocument met uitvoeringsagenda

oktober 2019

Voorwoord (Ivens / Gordon)

Inhoud

1 Nu en straks 3
1.1 Succesverhaal 3
1.2 Toekomstbeeld 5
1.3 Uitdagingen 6
1.4 Principes 6
1.5 Totstandkoming Bosplan 9

2 Ambities 11
2.1 Beschermen 11
2.1.1 Basis structureel op orde 12
2.1.2 Inspelen op klimaatveranderingen 12
2.1.3 Oorspronkelijk ontwerp versterken 13
2.1.4 Verhogen / behouden natuurwaarden 13
2.1.5 Zonering gebruik 13
2.2 Bereikbaar 15
2.2.1 Snel naar de randen en langzaam in het Bos 15
2.2.2 Entrees versterken 17
2.2.3 Paden in het Bos: functioneel en toegankelijk 18
2.2.4 Herkenbaarheid vergroten 24
2.3 Benutten 19
2.3.1 Bloeiende (ondernemers)vereniging/ gezamenlijk draagvlak en particpatie 19
2.3.2 Ontwikkellocaties 19
van het achterstallig onderhoud en een herinrichting van het terrein 20
2.3.3 Natuureducatie 20
2.3.4 Spelregels voor gebruik 23
2.3.5 Financieringsbronnen 23
2.4 Bekend 24

3 Kaders 25
3.1 Beleidskaders 33
3.1.1 Amsterdam 34
3.1.2 Amstelveen 35
3.1.3 Provincie 35
3.2 Zoneringskaart(en) 25
3.3 Toetsingskaders 25

4 Financiën 26

1 Nu en straks

1.1 Succesverhaal

Het Bos is een van de iconen van Amsterdam. Een 1000 hectare groot stadsbos in wat eens een aantal polders was. Bekend is de geschiedenis; aangelegd door werklozen in de crisis. Bekend zijn ook de voorzieningen: de Bosbaan, de Geitenboerderij, het klimpark Fun Forest. En vanzelfsprekend is de natuur bekend; de heuvel met de donkere sparren, verdwalen in het bos, zwemmen in de vijver....

Het Bos is een internationaal voorbeeld geworden voor de aanleg en ontwerp van grote stedelijke parken en recreatiegebieden. Het Bos heeft zich steeds aangepast aan de ontwikkeling en gewijzigde behoeften van de stad. Aangelegd in de jaren dertig vanuit het bewustzijn dat een moderne, groeiende stad voor haar bevolking een groot groengebied behoeft. Stadsbewoners hadden, - en hebben nog steeds- licht, lucht en ruimte nodig: zodra er een stukje klaar was werd het dan ook in gebruik genomen, werd er gerecreëerd op de vrije zaterdagmiddag of zondag.

Niet zo lang nadat het Bos 'af' was verschoof het denken over groenbeheer: meer aandacht voor ecologie en milieu. Natuurlijk, ecologisch beheer werd in de jaren negentig voor een deel van het Bos ingevoerd. Sommige delen 'verruigden' , er kwam natuurbos en de mogelijkheden voor biodiversiteit namen toe.

Nu krijgt de functie van het Bos voor het klimaat en klimaatverandering meer aandacht. De 200.000 bomen groeiden tot wasdom en vangen nu xx CO_2 af per dag; bomen die ook voor de opwarming van de stad en de wateropvang een belangrijke rol spelen. De longen van de stad.

Het succes van het Bos ligt in zijn ontwerp voor recreatie en natuur maar ook in de kwaliteit zich aan te passen aan behoeften en ontwikkelingen.

Geschiedenis

Commented [5.1.2.e]: Deze feitelijke info aanbieden dmv een kaart met kaders symbolen, pijlen etc. over twee blz.

1928 Besluit gemeenteraad van Amsterdam om te komen tot een 'Boschplan'
1931 Eerste ontwerp en start van de commissie voor het Boschplan (ontwerp van Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder)
1934 Start aanleg met het uitgraven van de Bosbaan
1947 Gemeenteraad geeft Bos de naam Amsterdamse Bos
1970 De laatste boom op de Heuvel (uitvoering gereed)
1993 Invoering deel ecologisch beheer
1999 en 2005 Aanleg Schinkelbos (uitbreiding Amsterdamse Bos)

Wat is er?
Oppervlakte 1000 hectare: natuur- en parkbos op kleibodem, weiden, vijvers en watergangen.
3.500 solitaire- en laanbomen, 19 hectare moeras, 200.000 bomen,
De bijzondere vegetaties o.a. rietorchis, welriekende
nachtorchis en ronde zonnedauw.
Dieren (waaronder eekhoorn en marter), vogels (raaf, ijsvogel, wespendief)
Begrazing door Schotse Hooglanders (3 kuddes)
Belangrijk leefgebied voor de ringslang. Jaarlijks 1000 uitgekomen ringslangeieren.

3.000 stuks terreinmeubilair, twee kinderbaden met kiosken en openbare toiletten, trimbaan.
116 bruggen (waarvan53 monumentaal van de Amsterdamse-Schoolarchitect Piet
Kramer). 200 km fiets- wandel- en ruiterpaden
Amstelveens grondgebied (95%), Amsterdam en Aalsmeer, eigendom van Amsterdam,

Sport en actieve recreatie

- Sportpark met sportclubs (hockey, voetbal, tennis en cricket, in totaal circa 8.500 leden)
- Het nationale Wagener hockeystadion met jaarlijkse diverse evenementen.
- Bosbaan met jaarlijks circa 30 evenementen (voornamelijk roeien)
- Jachthaven
- Kanoverenigingen en verhuur
- Vissport
- Tenniscomplex Amstelpark met Spa/wellness en hotel
- Maneges met horeca
- Hardlopen (route) , halve marathon en veldloopparkoers al of niet in clubverband
- Klimpark
- Fietsverhuur fietsen, wandelen (Sinrin Yoku), schaatsen, voetbal enz.

Leer- en werkomgeving

- 100 stageplaatsen voor leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (is dat nog steeds zo?)
- Leerstages MBO-HBO snuffelstages, projecten re-integratie en taakgestraften.

Evenementen

- Ruim 300 evenementen per jaar, waaronder op 7 dagen grote festivals en events

Educatieve activiteiten

- De Boswinkel met natuur-educatieve activiteiten en tentoonstellingen (aantal bezoekers toevoegen),
- Scholen bij de Geitenboerderij
- Heemtuin Vogeleiland

Kunst en cultuur

- Openluchttheater; hoofdvoorstelling, jonge makers, festivals, jeugdtheater
- Beelden in de openbare ruimte
- Culturele manifestaties.

Horeca en anders

- Geitenboerderij
- Pannenkoekenboerderij
- Vergaderlocatie verhuur
- Veerponten
- Camping

Bezoek algemeen

Het Bos wordt jaarlijks 6 miljoen keer bezocht (tellingen 2009-2010) en we zien het bezoek toenemen (in 1987 was dit nog vier miljoen). Voor Amsterdammers is het Bos het belangrijkste recreatiegebied in de omgeving (bron: Grote Groenonderzoek). Gemiddeld komen bezoekers 2,5 keer per week en een gemiddeld bezoek duurt ruim anderhalf uur. Het Bos trekt steeds meer niet-Amsterdammers aan. Waar in de jaren '50 en '60 nog 90% uit Amsterdam kwam, is dat aandeel door de jaren heen fors lager geworden. Nu komt vier op de tien bezoekers uit Amsterdam (42%), ca. een kwart (26%) uit Amstelveen en de overige uit de regio (7%) of elders (25%). De verschuiving is te verklaren door de sterke groei van het aantal inwoners buiten Amsterdam in

Commented [5.1.2.e]: Let op…Tellingen 2015: 5,7 miljoen bezoeken (daling van 5% tov 2010). Maar in de praktijk ervaren we de laatste jaren een toename.

combinatie met een toegenomen automobiliteit. Vanaf de jaren '60 kwamen steeds meer bezoekers met de auto. In de afgelopen jaren is er weer een daling te zien, maar de auto/motor blijft (50%) het populairste vervoermiddel om naar het Bos te komen. Een kwart van de bezoekers komt tegenwoordig op de fiets naar het Bos en een op de vijf lopend. (tabel)

Bezoekdoelen
Het bos is nog steeds de belangrijkste recreatieve bestemming van Amsterdammers . Driekwart van de bezoekers komt naar het bos om actief te zijn of gebruik te maken van een voorziening, gevolgd door het zoeken van rust. De top vijf van bezoekdoelen bestaat al jarenlang uit dezelfde activiteiten: wandelen, horeca bezoeken, fietsen, speciale voorzieningen bezoeken en genieten van de natuur. Het Grote Groenonderzoek laat zien dat het gebruik wel aan het veranderen is. Het activiteitenpatroon wordt steeds diverser, bezoekers komen niet perse meer voor één bepaalde activiteit naar het Bos. Daarnaast is er een vervlechting te zien in week- en weekendbezoek en in het gezelschap waarmee bezoekers naar het Bos komen (de ene keer alleen, de andere keer met kinderen of met vrienden).

Bezoekersprofielen
Bezoekers uit Amsterdam hebben andere bezoekdoelen dan bijvoorbeeld Amstelveners. Amsterdammers komen bijvoorbeeld voornamelijk om te sporten, bezoeken horeca, zijn in gezelschap van anderen en komen op de (brom)fiets. De bezoekfrequentie van Amsterdammers neemt af, maar bezoeken worden gemiddeld wel langer. Amstelveners komen vaker naar het Bos dan Amsterdammers, maar relatief kort (minder dan een uur) en laten de hond uit. Amstelveners komen aanzienlijk minder voor het genieten van de natuur en juist relatief veel om te sporten. Amstelveners zijn voornamelijk lopend of op de (brom)fiets. Hoe verder bezoekers van het Bos wonen, des te minder vaak zij komen. En als zij komen is dit vaker met de auto of motor. Dit geldt voornamelijk voor bezoekers uit de regio en elders, die ook relatief vaak naar het Bos komen om de hond uit te laten. Oudere bezoekers komen relatief veel naar het Bos om horeca te bezoeken.

Waardering
De waardering van het Amsterdamse Bos is al tientallen jaren stabiel rond het rapportcijfer 8. Bezoekers vinden "natuur" en "recreatie en ontspanning" de belangrijkste functies van het Bos. Met name "natuur" is steeds belangrijker geworden. In 15 jaar tijd is deze functie gestegen van een 7,3 naar een 8,4. Ook op Tripadvisor wordt het Amsterdamse Bos al jaren hoog gewaardeerd. Inmiddels heeft het Bos zes jaar op rij een excellente beoordeling gekregen (minimaal 4 uit 5 sterren). In 2018 leverde dit ook een opname in de Hall of Fame op.

Bezoekers noemen ook ergernissen en wensen. Ergernissen die al jaren terug komen zijn vliegtuiggeluidshinder, (loslopende) honden en (zwerf) afval. Verbeterpunten / wensen die worden aangegeven zijn meer banken, meer (kwalitatieve) horeca, betere bereikbaarheid, beter beheer fietspaden en betere bewegwijzering.

1.2 Toekomstbeeld

In staat het groei van bezoekers te faciliteren; droge speelweiden. Water waar je kunt zwemmen.
De bomen in optimale staat. Fietspaden strak, bruggen geschilderd en onderhouden.
Nieuwe voorzieningen.
Een groene hoofdentree, uitnodigend en overzichtelijk
Een openluchttheater als grote culturele trekker met expositiemogelijkheden en te bereiken via een beeldenroute.

1.3 Uitdagingen

De aanleiding voor het opstellen van dit plan is dat de omgeving rondom het Amsterdamse Bos snel verandert. De metropool groeit explosief met een sterke toename van dichte bebouwing en inwoners. Zo is de prognose dat het aantal inwoners van Amsterdam van 850.000 in 2018 naar ruim 1 miljoen in 2040 toeneemt, en het aantal huishoudens Amsterdam van 430.000 in 2018 naar ruim 550.000 . De verwachte groei van Amstelveen en Aalsmeer komt daar nog eens bovenop. Het toerisme stijgt: 16,9 miljoen hotelovernachtingen in Amsterdam in 2018 maar het groeitempo neemt af. Toerisme in het laagseizoen neemt toe, de gebruikelijke lichte zomerdip wordt minder en de pieken houden langer aan. Dit geldt zowel voor recreatieve, als het zakelijke toerisme.
In de groeiende metropool wordt het Amsterdamse Bos steeds meer een centraal stadsbos en de betekenis zal naar verwachting steeds meer toenemen. Zowel maatschappelijk, economisch en als onderdeel van het groen- en natuurnetwerk. Het Bos wordt onderdeel van het 'metropolitane landschap' en is gelegen in, wat nu de 'Westeinderscheg" heet (van Westeinderplassen tot en met het Nieuwe Meer en verder de stad in). Dit metropolitane landschap kan gezien worden als drager van de grote ruimtelijke uitdagingen van deze tijd zoals klimaatverandering maar ook mobiliteit of de behoefte aan meer recreatie; die recreatiebehoefte kan ten zuiden van het Bos (grenzend aan het Schinkelbos) een invulling krijgen (Bovenlanden, waterrecreatie).
De verwachting is dat het gebruik van het Bos zal toenemen. Dat kan spanningen opleveren en dus is het nodig om te sturen.

De tweede uitdaging is gelegen in de klimaatverandering en de gevolgen voor biodiversiteit (*tekst!*)

1.4 Principes

De buitengrenzen van het Amsterdamse Bos blijven minimaal bestaan.
Na de verbreding van A9 in 2022 willen we geen geknabbel meer aan de grenzen van het Amsterdamse Bos. Het Bos moet vooral Bos blijven.

Duidelijke grenzen moeten voorkomen dat aantasting van de randen door stedelijke activiteiten plaatsvindt. De bosgrenzen op een rijtje: dit in een kaartje ipv tekst?

- Oost: hier bestaat de grens bijna helemaal uit stedelijke (woon)bebouwing. De oostgrens moet zo hard mogelijk zijn om te voorkomen dat de stad het bos 'binnensluipt', maar ook omdat een scherpe grens met duidelijke bos-entrees bij bosbezoekers het gevoel versterkt dat men de stad uit is.
- Noord: de grenzen van de groene zoomgebieden ten noorden van het Amsterdamse Bos zijn aanzienlijk minder hard. Uitbreiding van de Zuid-as langs de A4 is hier niet denkbeeldig en betekent een verkleining van de groenstructuur als geheel. In recreatief en landschappelijk opzicht is een groene noordzijde voor het Amsterdamse Bos van groot belang. Een flinke groene zoom langs het hele Nieuwe Meer is daarom noodzakelijk. Het Amsterdamse Bos moet met deze zoomgebieden nadrukkelijker relaties leggen: fysieke verbindingen om de bereikbaarheid van het Bos te verbeteren, maar ook landschappelijke (groene horizon), en recreatieve relaties ('rondje Nieuwe Meer').
- West: de Ringvaart vormt de natuurlijke westgrens die groen moet blijven.
- Zuid: de Bosrandweg. Om de groene relatie met de zuidelijke polders te behouden dient deze grens een open karakter te hebben.

Aantasting van de omvang van het Bos komt echter niet alleen van buitenaf. Ook een toename van de bebouwing in het Bos kan als zodanig worden beschouwd. Nieuwe bebouwing wordt alleen toegestaan als dit een voor de recreant een waardevolle aanvulling betekent voor het voorzieningenpakket van het Bos.
Dit stukje over verlichting is wellicht beter op z'n plek bij balans recreatie-natuur? Verlichting in het Bos maakt eveneens inbreuk op de omvang van het Bos. Het feit dat het in het Bos nog echt donker kan worden is een bijzondere en voor de regio zeldzame kwaliteit. Alleen utilitaire hoofdfietsroutes worden permanent verlicht. Bij de uitstroom van evenementen zoals in het Bostheater en het festivalterrein wordt gekeken naar flexibele of tijdelijke oplossing van verlichting. Uitgangspunt daarbij is dat bezoekers van evenementen het Bos veilig verlaten.

Als om zwaarwegende overwegingen toch terreinen aan het Bos moeten worden onttrokken, moet de aantasting worden gecompenseerd. Bij voorkeur door een kwalitatief en kwantitatief vergelijkbare uitbreiding van het Bos op een andere plek. Waar dat niet mogelijk is moet kwalitatieve compensatie worden geboden binnen of grenzend aan het Bos. Indien het evenwicht tussen de functies van het Bos wordt verstoord moet die met compenserende maatregelen worden hersteld. De besluitvorming over compensatie wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan besluitvorming over het aantastende werk.

Het landschappelijke en cultuurhistorische ontwerp is de basis.
Het ontwerp van het Bos stamt uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Belangrijk is de verschuiving in de jaren 90 naar een meer natuurlijk en ecologisch beheersysteem, passend bij die tijd. Dit leverde onder meer natuurbos en parkbos op, waarbij in natuurbos geprobeerd wordt om te komen tot de min of meer natuurlijke staat van een bos met hoge biodiversiteit. In de provinciale regelgeving zijn een aantal van deze waarden vastgelegd (in de zogeheten kernkwaliteiten en waarderingskaders). In de Cultuurhistorische Verkenning 'Tussen natuur en ontspanning' uit 2016, opgesteld door Monumenten en Archeologie is de ontstaansgeschiedenis, het ontwerp en de cultuurhistorische context van het bos uitvoerig beschreven. ***Zie bijlage…voor de samenvatting.*** Iedere voorgestelde nieuwe ingreep/functie, nieuw ontwerp en onderhoudsmaatregel dient getoetst aan de historische structuur en met argumenten onderbouwd. Veranderingen in vorm en functie moeten altijd worden getoetst aan het historisch casco. Om de oorspronkelijke structuur planologisch te beschermen is in het bestemmingsplan Amsterdamse Bos 2018 een aanlegvergunningenstelsel opgenomen. Met het aanlegvergunningstelsel is beoogd het oorspronkelijke inrichtingsplan planologisch te beschermen, met als uitzondering regulier beheer en onderhoud.

De natuurwaarde blijft minimaal gelijk.
Het Amsterdamse Bos is 1000 hectare groot en een polderbos op kleibodem. Dit is zeldzaam in Nederland of in europa of de wereld?. Op de natuurwaardenkaart van de stad zijn het Amsterdamse Bos, de zuidelijke oeverlanden van de Nieuwe Meer en de Amstelveense Poel aangegeven als toplocatie (klasse natuurwaarde respectievelijk 4 en 5 (schaal 1-5). Als natuurgebied levert het Amsterdamse Bos een biotoop met 150 verschillende boomsoorten en tientallen dier- en plantsoorten. De 200.000 bomen die er staan leveren bovendien een belangrijk aandeel in de luchtkwaliteit van de omgeving: jaarlijks binden ze 530 ton aan CO_2 en filteren ze fijnstof, ozon en stikstof.

Commented [5.1,2,e]: 5.1,2,e vult aan met recent onderzoek Bosgroep en hoe monitoring gaat verlopen. Ook check van tekst. In bijlage bijvoorbeeld overzicht van rode lijst en bomenlijst

Natuur en recreatie zijn in balans.
We gaan de natuurkwaliteit, het historisch ontwerp en de maatschappelijke waarde van het Amsterdamse Bos borgen. We kiezen voor een indeling van het Bos in drietal zones te weten

natuur-, natuurbos- en parkboszone. Deze zonering vormt de belangrijkste toetsing voor alle toekomstige ontwikkelingen. Samen met de overige toetsinstrumenten zoals het bestemmingsplan vormt de zonering het kader van waaruit de organisatie kan reageren en anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, met in het achterhoofd de groene en maatschappelijke functie van het Amsterdamse Bos. Uiteindelijk doel is dat natuur en recreatie in een goede balans blijven. Het is schier onmogelijk om een uitputtende lijst van gebruik en gebruikers op te sommen. Is het Bos dan vol en niet meer in balans? Op sommige zondagen en op sommige plekken misschien wel. Maar onder de juiste regie op zonering, tijd en plaats en de juiste waarborgen voor natuurontwikkeling en openbaarheid zijn er, nog voldoende mogelijkheden om sportieve, culturele en maatschappelijke initiatieven en activiteiten (tijdelijk) te accommoderen..
Ja lastig om meetbaar te maken wat balans is en wanneer disbalans ontstaat. Maar denk wel om hier iets meer grip te krijgen, beter te beschrijven wat die balans dan is.

De gevolgen van klimaatveranderingen, plagen en ziekten bestrijden we proactief.
De bosopstanden zijn 80 jaar en nog relatief jong, net in de volwassen fase. De specifieke omstandigheden van het Bos op kleibodem in combinatie met klimaatveranderingen veroorzaken plaatselijk problemen zoals vernatting met afsterven en instabiliteit van bomen tot gevolg. Boomsoorten zoals wilg en populier zijn snelgroeiende soorten met een kortere omlooptijd en in verband met veiligheidsrisico's plaatselijk aan vervanging toe. Ongeveer 15% van de bomen in het Bos bestaat uit es. Alle essenopstanden zijn in meer of mindere mate aangetast door essentaksterfte.. We moeten blijven voldoen aan de zorgplicht langs ruim 200 KM wegen en paden. Deze ontwikkelingen zorgen al jaren voor extra beheerlasten, die altijd incidenteel in VJN worden aangevraagd. Binnen de begroting van het Bos (jaarlijks 1,7 miljoen euro voor beheer en onderhoud) is hiervoor geen ruimte.

Commented [5.1,2,e]: 5.1,2,e hier ook iets over sparren en dennen, risico letterzetter?

Het Bos is een gebruiksbos en aangelegd om de Amsterdammers te vermaken. Behoud en beheer van water als recreatiewater (vooral zwem- en vaarwater) is daarom belangrijk, maar staat onder druk. De oorzaak is de flinke toename van het aantal waterplanten, die overigens wel weer bijdragen aan de waterkwaliteit. We willen de hoofd vaarroute en de Bosbaan bevaarbaar houden door 2 keer per jaar onderwater te maaien. Deze maatregel zorgt voor extra beheerlasten.hoort deze ook niet in de tabel met beheerkosten onder 'basis op orde'? Of in de financiele paragraaf meenemen

Het Bos is voor iedereen goed bereikbaar (ook tijdens evenementen).
De bewegwijzering in het Bos is op orde.
Veiligheid voor bezoekers staat voorop.
Te allen tijde moet iedereen goed kunnen recreëren in het Bos, daarbij staat de veiligheid van bezoekers voorop. We nemen maatregelen om de bereikbaarheid - anders dan met de auto- te verbeteren. In het Amsterdamse Bos staat veiligheid voor fietsers en wandelaars voorop. Ten behoeve van de recreatieve aantrekkelijkheid en veiligheid worden autoverkeer en langzaam verkeer zoveel mogelijk gescheiden. De bewegwijzering in het Bos is op orde en alle voorzieningen zijn snel en makkelijk te vinden.

Het Bos is voor iedereen gratis, behalve voor specifieke voorzieningen.
Groen moet altijd voor iedereen gratis toegankelijk blijven. Voor gebruik van de voorzieningen (inclusief festivallocaties) moet marktconform worden betaald. Deze voorzieningen moeten bedragen om het structurele tekort voor beheer en onderhoud van het Bos te verminderen.

De veelzijdigheid van het Bos is goed bekend in Amsterdam, Amstelveen en regio.
Wij laten meer zien wat er mogelijk is en wat er gebeurt. Promotie is nodig om de bekendheid te vergroten van het Amsterdamse Bos. Wij laten zien wat het Bos is en wat het voor de verschillende stakeholders in petto heeft. Meer mensen kunnen vervolgens op hun eigen manier plezier beleven aan het Amsterdamse Bos. Via verschillende kanalen (zowel print als online) bereiken wij onze stakeholders met ons verhaal. Wij verleiden hen om het Amsterdamse Bos te ontdekken.

Het aanbod van voorzieningen en activiteiten kent een grote diversiteit en sluit aan bij de behoefte van de bezoekers.
Het programma en het voorzieningenpakket van het Bos sluiten aan bij de wensen en behoeften van de (potentiele) bezoeker. Dat wordt jaarlijks getoetst. Nieuwe initiatieven worden in participatie vormgegeven. Dat betekent onder meer dat de bezoeker mede gaat bepalen welke voorziening ze waar willen ~~we~~ hebben. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat de bezoeker meer diversiteit in de horeca wenst~~il.~~
Bij de selectie van ondernemers en de nieuwe voorzieningen letten we op de relatie met het Bos en de aansluiting bij identiteit en merkwaarden van het Bos. Ook wordt gekeken naar mate van openbaarheid, financiële consequenties, landschappelijke inpasbaarheid, consequenties voor flora en fauna, architectonische uitstraling, maatregelen op gebied van duurzaamheid, doelgroepen en omvang van de voorziening. Wat krijgt het Bos terug van de ondernemer?

Bezoekers kunnen op een veilige manier, naast elkaar gebruik maken van het Bos.
Het Bos is veelzijdig en biedt veel mogelijkheden voor diverse vormen van recreatie. Dat moet door een uitgekiende zonering veilig en mogelijk blijven. Wat zijn de hotspots, waar moeetn we mee aan het werk? Gebruiksintensiteit kaart

Er is een goede balans tussen natuur, rust en activiteiten: nieuwe initiatieven passen binnen de -zonering.
De zonering is het belangrijkste instrument om toekomstige ontwikkelingen te toetsen..

Natuureducatie in het Bos heeft een prominente plek in de omgeving.
Het Bos is het grootste biologielokaal van de stad. Met een interessant programma voor jong en oud draagt het Bos bij aan bescherming en bewustwording van natuur en biodiversiteit. Over de natuur is hier alles te leren en met een aantrekkelijke programmering laten we deelnemers de natuur van het Amsterdamse Bos in al zijn facetten ervaren. Het aanbod is gevarieerd in doelgroep en onderwerp. De activiteiten verzorgen we gezamenlijk met onze partners (bosondernemers, hogescholen en natuur- en milieuverenigingen).

1.5 Totstandkoming Bosplan

Dit document is het resultaat van intensieve samenwerking met een groot aantal belanghebbenden van het Amsterdamse Bos. De omgeving van het Bos heeft intensief meegewerkt en meegedacht over de manier waarop de verschillende ambities van het Bos naast elkaar en met respect voor elkaar gerealiseerd kunnen worden. Deze aanpak heeft geleid tot dit breed gedragen Bosplan. En zo sluit het aan op de democratiseringsdoelstelling van het Amsterdamse college.
De Bosorganisatie is nauw betrokken geweest bij het tot stand komen van dit ambitiedocument. Daarnaast zijn een 30-tal experts geïnterviewd en zijn tijdens een vijftal expertsessies een groot aantal in- en externe betrokkenen bij het Bos geconsulteerd en bevraagd.

Vervolgens zijn +/-100.000 mensen uit Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer online benaderd. Rond 6000 personen hebben vervolgens de online enquête ingevuld. Van de respondenten heeft een x-tal personen zich opgeven voor vier schouwen in het Bos die deze zomer hebben plaatsgevonden.
Deze uitgebreide participatie vormt de opmaat naar een structurele vorm van overleg met belanghebbenden bij het Bos.

Om de ambities goed te laten aansluiten bij de huidige stand van het Bos zijn dit voorjaar twee onderzoeken verricht:
1. Meting naar bezoek en waardering voor het Amsterdamse Bos onder stadsbewoners, waarbij voor het eerst ook inwoners van Amstelveen zijn geïnterviewd.
2. Een uitsnede Amsterdamse Bos in het Groot Groen Onderzoek, de onderzoekers van dit onderzoek hebben specifieke vragen over het Amsterdamse Bos meegenomen.
Daarnaast zijn er andere onderzoeken geraadpleegd om te komen tot statistische gegevens:

- Bezoekersonderzoek natuur-en recreatiegebieden Noord-Holland, NBTC-NIPO Research, 2016
- Diverse Omnibusonderzoeken van OiS voor trendanalyse, onderzoek alleen uitgevoerd onder Amsterdammers.
- Bezoekersenquête Amsterdamse Bos 2015, OiS, 2015
- Passantenonderzoek Amsterdamse Bos 2010, Strabo, 2010

Commented [5.1.2.e]: In voetnoot

2 Ambities

Bij het ontwerpen van het Amsterdamse Bos in de jaren dertig van de vorige eeuw stond één ding vast: het moest een gebruiksbos zijn voor alle Amsterdammers. Ideeën hiervoor werden uit het buitenland gehaald. Tot dan waren de Nederlandse parken vooral bedoeld voor een zondagse wandeling. Dat in Londen mensen in parken op het gras mochten zitten of picknicken was revolutionair. De Duitse volksparken hadden als belangrijkste doel mensen de ruimte te geven voor sport en recreatie.

Voor de architecten Cornelis van Eesteren en Jacoba Mulder moest het Amsterdamse Bos een ideale mix zijn van natuurlijk parklandschap met mogelijkheden voor recreatie en ontspanning. Hun 'Boschplan' dateert uit 1931. Met het planten van de laatste boom in 1970 werd de uitvoering van het Boschplan voltooid. Ondanks een aantal structurele aanpassingen (zoals de toevoeging van het Schinkelbos en het Bloesempark) staat de kern van het 'Boschplan' nog als een huis. Dat willen we graag blijven bewaken met ruimte voor kleinschalige ontwikkeling.

Het hoofddoel van het Bosplan is dan ook zorgen voor een toekomstbestendige balans tussen natuur en vrijetijdsbesteding mét ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Randvoorwaarde is dat we onze bezoekers, ondernemers en andere stakeholders deelgenoot maken van de nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen. De komende jaren staat het Amsterdamse Bos voor de grote uitdaging om een goede balans te vinden tussen de groene en de maatschappelijke functie, binnen de grenzen van wat ecologisch, maatschappelijk en financieel verantwoord is. Zo zorgen grote (sport) evenementen voor dankbare en tevreden deelnemers, enthousiast publiek en (inter)nationale reclame voor de stad, maar geven ze ook (geluids) overlast voor wie geen liefhebber is. Bezoekers die rust zoeken, willen het liefst een bos voor zich alleen. Scholieren die in het bos hun schooldag houden, willen zich kunnen uitleven. Schiphol, dat ongestoorde vliegbewegingen wil kunnen maken, vereist een bos zonder ganzen. De ringslangen willen ongestoord uit hun eieren komen, eekhoorns willen kunnen struinen, maar honden willen los lopen.

De ambities van het Amsterdam en Amstelveen zoals neergelegd in de college-akkoorden geven richting aan de ambities van het Bos. Deze liggen op de terreinen: groen, bereikbaarheid, recreatie, kunst en cultuur, sport, gezondheid en arbeidsmarkt.
Deze ambities worden toegepast om tot een toekomstbestendige balans te komen tussen natuur en vrijetijdsbesteding met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. De uitdagingen voor het Bos zijn samen te vatten in vier hoofdthema's: Beschermen, Bereikbaar, Benutten en Bekend.

2.1 Beschermen

Onder het thema beschermen wordt verkend op welke manieren het Bos het best de waarde voor de stad kan behouden. Ook het verbeteren van de ecologische kwaliteiten is uitgangspunt evenals de wens het groene karakter van de stad te behouden en te versterken. Deze groene waarde is ook een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bewoners en bedrijven. Het Bos wil het monumentale ontwerp in tact laten en recreatie balans houden.

2.1.1 Basis structureel op orde

Het gemiddelde onderhoudsniveau van het Bos is gedaald. Ook de infrastructuur is op bepaalde onderdelen (bijvoorbeeld drainage, wegen en paden, bruggen en beschoeiingen) 80 jaar oud en bevat veel achterstallig onderhoud. Dit beeld komt naar voren uit NEN inspecties en het instandhoudingsplan Amsterdamse Bos. Op basis van diverse ramingen is een inschatting gemaakt van achterstallig onderhoud van onder meer in drainage, wegen en paden, bruggen en groen. Om het onderhoud op orde te brengen is veel geld nodig. Het college is in 2018 gestart om het achterstallig onderhoud in het Bos weg te werken, onder meer reserveringen in de begroting en het programma stadsbehoud. Doel is dat over 5 jaar het achterstallig onderhoud in het Bos is weggewerkt (zie ook hoofdstuk 5 Financiën).

Het onderhoudsniveau moet ook op peil blijven. Op basis van eenheidsprijzen voor beheer en onderhoud en de grootte van de arealen in het Bos is er nog steeds een structureel te kort. Een hogere structurele bijdrage voor beheer en onderhoud is noodzakelijk. We zoeken daarom naar extra structurele middelen en denken daarbij bijvoorbeeld aan het verhogen van eigen inkomsten en structurele bijdrage van andere omliggende gemeenten.

BLOK uitkomsten participatie

2.1.2 Inspelen op klimaatveranderingen

De gevolgen van klimaatveranderingen, plagen en ziekten bestrijden we proactief.

BLOK: Recreatie onder druk: eikenprocessierups, letterzetter, essentaksterfte, teken, ouderdom bomen, verdroging/ vernatting, waterplanten in watergangen > gevolgen voor recreatie (tijdelijk sluiten voorzieningen etc), budget en voorzieningen

2.1.3. Oorspronkelijk ontwerp versterken

Het landschappelijke en cultuurhistorische ontwerp is de basis.

De basis op orde brengen en inspelen op de gevolgen van de klimaatverandering hebben prioriteit. In de afgelopen jaren zijn er een aantal cultuurhistorische aspecten verdwenen of onder druk komen te staan, bijvoorbeeld een aantal zichtlijnen, scherpe afscheidingen tussen open en dicht (bosrand – grasland), laanbeplanting maar ook soortenrijkdom die in het oorspronkelijke ontwerp uitdrukkelijk werden nagestreefd (arboreta e.d). In de jaren 90 is een meer natuurlijk en ecologisch beheer geïntroduceerd. Dit heeft er soms toe geleid dat het oorspronkelijke ontwerp is verminderd of verborgen geraakt.
Maar tegelijkertijd zien we een verrijking van de biodiversiteit als gevolg van de aanleg van ecologische verbindingszonen e.d.Bij renovatie van voorzieningen, inhaalslagen voor achterstallig onderhoud, herinrichting of de aanpak van de boomziekten bekijken we altijd hoe we de uitgangspunten van het oorspronkelijke ontwerp kunnen versterken.

Zorgen zijn er over de waterdiepte en kwaliteit.

- Ecologische kansen benutten

Commented [5.1,2,e]: 5.1,2,e aanvullen.

Veel ecologische knelpunten zijn de afgelopen aangepakt, bijvoorbeeld door de realisatie van ecologische verbindingszone "de Groene As". . Er zijn nog steeds kansen om de ecologische waarde van het Bos verder te versterken. Aanleg van poelen, wildtunnels, ijsvogelwanden, visputten, meer vleermuiskasten, natuurvriendelijke oevers etc. etc.
Onze doelsoorten zijn .....Jaarlijks wordt er gemonitord .

2.1.3 Verhogen / behouden natuurwaarden

We zien dat de afgelopen decennia een verrijking van de biodiversiteit is opgetreden onder meer als gevolg van de aanleg van ecologische verbindingszones. Uit jaarlijkse monitoring van.....blijkt dat.....We willen de natuurwaarde verder verhogen door .....

Commented [5.1,2,e]: 5.1,2,e aanvullen en aantonen.

Voor de biodiversiteit stellen we een meetpunt vast met soorten flora en fauna in het bos.
(tekst na 5 sep)

2.1.4 Zonering gebruik

met ruim baan voor rust en natuur. ja lijkt me uitstekend plan!
(De nieuwe zoneringskaart) 5.1,2,e

Commented [5.1,2,e]: Blijf een nieuwe zonering een lastig punt vinden. We moeten het ons zelf niet te moeilijk maken. Oorspronkelijke zonering is vooral ingesteld voor beheermaatregelen om natuur te ontwikkelen. Deze zonering wordt al 25 jaar gebruikt en experts geven aan dat het goed werkt. Ik stel voor bestaande zonering zoveel mogelijk te handhaven en mogelijk op detail nivo te wijzigen bijvoorbeeld door veranderd recreatief gedrag of zoneren van rustgebieden. Als we dat goed "inpakken" is het bestuurlijk ook aantrekkelijk.

Het Bos blijft haar NNN status (Natuurnetwerk Nederland) koesteren. Natuurboszones en Parkboszones blijven daarom gehandhaafd maar voorop staat het doel n.l. (bio)diversiteit handhaven of versterken en aantrekkelijkheid waarborgen. In natuurbos wordt geprobeerd om te komen tot de min of meer natuurlijke staat van een bos, overigens niet zonder inspanningen vanuit onderhoud en beheer. In de provinciale regelgeving zijn een aantal van deze waarden vastgelegd (in de zogeheten kernkwaliteiten en waarderingskaders). De indeling van alle speelvelden als kruidig grasland is echter onwerkbaar.
Wat worden hier precies de verschillen? In ieder geval een keuze maken voor een gebied (Activiteiten, park- of natuurbos).
(tekst!)

(tekst na 5 sept)

2.2 Bereikbaar

Inleidende tekst

De ambitie van het stadsbestuur van Amsterdam is een versterking van de verbindingen tussen en naar het groen en de parken. Het stadsbestuur wil bovendien de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het groen buiten de ring verbeteren. Samen met voetgangers en OV krijgt de fiets en indien mogelijk vervoer over water in de bereikbaarheidsopgaven meer ruimte. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is een daaraan gekoppelde doelstelling. Ook Amstelveen onderschrijft de rol van het OV in het bereikbaar houden van de stad.

De andere kant van het deze benadering is geen uitbreiding parkeerplaatsen, het hanteren van het 'parkeerinstrument' (betaald parkeren) en betalen voor tijdelijke parkeerplaatsen en (sport)evenementen. Daarnaast biedt het verder invoeren van het parkeerinstrument een goede mogelijkheid om het verdienvermogen van het Bos te vergroten.

Internet en alle toepassingen die daaruit volgen bepalen steeds meer de mogelijkheden van de stad om aansluiting te vinden bij innovatieve kansen. Wil het Bos hierop kunnen inspelen dan zal de digitale bereikbaarheid van het Bos een upgrade nodig hebben. Het Bos is op sommige plekken niet digitaal ontsloten. Of dit via Wifi of andere digitale netwerken mogelijk is, bepaalt voor een groot deel het kunnen toepassen van innovatieve mogelijkheden, zoals betaald parkeren, nieuwe vormen van vervoer, monitoring en handhaving, verlichting, enz. De mogelijkheden van aanleg van glasvezel in het Bos wordt op dit moment onderzocht.
. Een opgave is het realiseren van glasvezelverbindingen naar de voorzieningen in het Bos zoals sportpark en het Bostheater.

2.2.1 Snel naar de randen en langzaam in het Bos

Er is meer aandacht nodig is voor de alternatieven voor de auto. Onderzoeken tonen aan dat nog steeds de meeste bezoekers met de auto naar het Bos komen. We nemen maatregelen om de bereikbaarheid - anders dan met de auto- te verbeteren. In de weekenden komen er zeer veel bezoekers naar het Amsterdamse Bos, deze leggen diverse keren per jaar, een grote druk op de infrastructuur. Er is een aantal maatregelen noodzakelijk om de doorstroming te verbeteren, waarbij wordt uitgegaan om het autoverkeer van en naar het Bos te verminderen. Dat betekent ook dat de parkeercapaciteit niet verder wordt uitgebreid, betaald parkeren verder wordt ingevoerd en dat bij (sport) evenementen voornamelijk wordt ingestoken op pendelen vanaf parkeerplaatsen buiten het Bos.

De alternatieven voor de auto kunnen beter worden benut en het aandeel autoverkeer kan verder worden verminderd. Het verminderen van het autogebruik moet vooral gericht zijn op een verschuiving naar openbaar vervoer en fietsgebruik. Fietsen draagt bij aan het gezonde en duurzame imago van het Amsterdamse Bos. Er zijn wel investeringen nodig om het fiets- en openbaar vervoer gebruik te stimuleren.

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor het functioneren van het Amsterdamse Bos.
Het principe luidt dat het Bos is voor iedereen goed bereikbaar is, ook tijdens evenementen. Te allen tijde moet iedereen goed kunnen recreëren in het Bos en zich veilig door het Bos kunnen bewegen.
Sowieso is de fiets een steeds belangrijker vervoermiddel voor stad en regio. Niet alleen de klassieke fiets maar denk ook aan (gemotoriseerde) bakfietsen, e-bikes, en speedpedelecs.

Om de behoefte aan alternatieven te stimuleren wil het Bos zich openstellen voor experimenten met zelfrijdend vervoer. Ook voor de snelle wissel van vervoermiddel (van auto naar fiets van ov naar fiets enz). kunnen hubs interessant zijn.

De MRA ontwikkeling heeft consequenties voor de bereikbaarheid van het Bos, vooral voor langzaam verkeer (fietscorridors) maar ook voor parkeerfaciliteiten rond Bos. Voor het Bos biedt de vraag naar meer recreatie binnen de MRA een kans; in de komende periode zal dit zijn beslag moeten krijgen in een samenwerking met partners om te komen tot een versterking van de Westeinderscheg. Bereikbaarheid is daarbij een voorwaarde. Hiervoor zullen met name goede fietsroutes door het Bos moeten worden gerealiseerd.

De Vervoersregio Amsterdam stelt het beleid t.a.v. de hoofdstructuur fiets vast en levert bijdragen voor de realisering van deze infrastructuur. Samenwerking met de VRA wordt gezocht om een route door en langs het Bos (NZ: hoofdentree – Schinkelbos en OW: naar Schiphol, langs Colijnweg) te realiseren
De rotonde in het O-W fietspad in de Colijnweg wordt in het kader van de verbreding van de A9 verbeterd.

De fiets- en wandelroute in het kader van de 'Sportas' sluit aan op de wens snelle verbindingen te hebben naar het Bos: het is een belangrijke regionale fietsverbinding tussen Amsterdam, het Amsterdamse Bos en Amstelveen en verbindt de sportvoorzieningen langs de route. Uitgangspunt is een duidelijke, directe, veilige en gemengde route voor fietsers, hardlopers en wandelaars die geschikt is voor het stijgend aantal gebruikers. De route biedt daarnaast kansen om de entrees, en met name de hoofdentree van het Amsterdamse Bos te verbeteren en beter aan te sluiten op de omgeving.
De Sportas sluit ook aan bij de ontwikkelingen van de Zuidas (Verdi). Verdi is een project van de Zuidas om het gebeid aan de oostkant van de Nieuwe Meer intensiever stedelijk te ontwikkelen. Het Bos is daar dan meer en meer het park van de Zuidas. Het deel dat direct het Bos raakt zal met name een recreatieve invulling krijgen.Deze ontsluiting verbetert de bereikbaarheid per fiets vanuit de Zuidas neemt toe door de aanleg van bruggen en fietsroutes.
Maar de ontwikkeling strekt zich uit tot de 'Noordelijke Oeverlanden Nieuwe Meer' - de noordkant van de Nieuwe Meer -die beter bereikbaar zullen zijn door de voorgenomen fietsbrug vanuit de Zuidas. De Noordelijke Oeverlanden zijn ingebed in een groot project (ZWASH, zie p...). Op termijn zal dit gebied veel toegankelijker worden door de gedachte doortrekking van de Noord-Zuidlijn met nieuwe stations aan de Noordeli jke Oeverlanden. Ook de woonfunctie neemt toe (Koers 2025, 5000 huizen o.a. Schinkelpolder). De recreatiefunctie van de Oeverlanden gaat derhalve toenemen. Het project omvat ook het gebied van het golfterrein "International" in de Haarlemmermeer.
Een heel andere vraag is de inrichting en het beheer van dit vernieuwende recreatiegebied. In de huidige vastgestelde structuurvisie wordt deze taak bij het Bos gelegd.

Concreet gevolg is overigens nu al dat de veerverbinding over het Nieuwe Meer vanaf zomer 2019 is uitgebreid met een extra dag. Maar daarmee is de (fiets-)verbinding tussen het Bos en Nieuw-West nog niet optimaal. Het 'rondje Nieuwe Meer' zou in zijn optimale vorm een vaste oeverbinding moeten inhouden.

Mountainbikeroutes zijn er in het Bos tot nu toe niet. Mountainbiken (ATB) heeft een vergaande impact op het landschap (hindernissen, schansen e.d.) en moet gezien worden als een (top-

)sportvoorziening . In de omgeving van Amsterdam zijn speciale routes met dit doel. In het Bos is het niet gewenst.

Op bepaalde plekken zijn gratis fietsen beschikbaar (hubs) . Uitleggen hoe we die hubs zien?

Voor dit alles dient de bewegwijzering in het Bos op orde te zijn. Bestemmingen moeten makkelijk en snel te vinden zijn, ook d.m.v. kaarten, apps e.d

2.2.2 Entrees versterken

Het is wenselijk dat het Bos zich ruimtelijk in de stad manifesteert. De toegangen hebben weinig allure. Veel toegangen hebben een hoog kruip-door-sluip-door-gehalte. Een aantal toegangen verdient een kwaliteitsimpuls. De hoofdentree van het Bos is niet optimaal door de veelheid van functies die ook een eigen dynamiek en groei kennen en meer als overgangsgebied dan als markante en uitnodigende entree. Dat doet geen recht aan het monumentale Stadsbos dat het Amsterdamse Bos is. De ingang is onduidelijk, onveilig en onoverzichtelijk. Het terrein is vooral ingericht voor autogebruikers en is geen verblijfsgebied voor fietsers en wandelaars. Hier heeft de ruimtelijke verbinding met de stad een kwaliteitsimpuls nodig.
Als Stadsbos van de Toekomst wil het Bos de ruimtelijke ingrepen en -plannen in de directe omgeving van het Amsterdamse Bos aangrijpen om de allure van de entreegebieden en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het Amsterdamse Bos te verbeteren. Deze ambitie sluit aan op het Gebiedsplan Buitenveldert/Zuidas: in dit plan wordt een activiteit benoemd namelijk om de groene gebieden en parken in Buitenveldert met elkaar te verbinden om zo de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het groen te verbeteren. Concreet wil het Stadsdeel een plan om het Amsterdamse Bos, het Gijsbrecht van Aemstelpark en het Amstelpark met elkaar te verbinden. Onderdeel van het plan is een nieuw ontwerp voor de entrees van de parken om deze herkenbaarder te maken en beter bij elkaar te laten passen.
Het meest zuidelijk deel van het Bos ligt in de gemeente Aalsmeer. Het natuurgebied "De Bovenlanden" grenst hier aan het Bos. De koppeling van dit gebied aan het Bos is onderwerp van gesprek; zowel bij de stichting De Bovenlanden die een deel van het natuurgebied bezit en beheerd als bij het Landschap Noord-Holland die ook terrein bezit. Ook binnen MRA verband wordt deze discussie gevoerd. Hier ligt een opgave om de entree vanuit deze kant te optimaliseren.
De entree in Amstelveen kent ook zijn tekortkomingen. De bamboebrug naar het daar gelegen Bloesempark is verbeterd maar de samenhang tussen Amstelveense Poel met de gewenste ontwikkelingen aan de noordoever, de vrijgekomen voormalige woning van de vroegere stadskwekerij en het bloesempark is een kans om de zichtbaarheid te vergroten en de verbinding met de Amstelveen te versterken.

Maatregelen:

1. Entrees vergroenen, om zo het Bos meer de stad in te trekken en duidelijker te markeren
2. Schrijf een ontwerpwedstrijd uit voor de hoofdentree bij de Bosbaan
3. Houd ontwikkelingen tegen die de ambities om de entrees te vergroenen frustreren.

2.2.3 Paden in het Bos: functioneel en toegankelijk

Het padennet in het Bos is fijnmazig en biedt volop mogelijkheden voor fietsers, wandelaars en ruiters. Fiets- en wandelpaden zijn uniform uitgevoerd in asfalt en halfverharding. In totaal heeft het Bos 137 km aan wandelpaden en 50 km aan fietspaden. Wij willen het padennet in de natuur – en natuurboszone extensiveren en delen van asfaltpaden omvormen naar onverharde of halfverharde paden. Bij een renovatie van de fietspaden wordt niet afgestrooid met grind, zodat de omstandigheden voor skeeleren verbeteren dat is achterhaald ger wordt niet meer geskeelerd) Willen we hier ook niet minder paden (of betere regulering, in delen van het bos juist weer fiets- en wandelpaden in gebruik nemen.

- Openbaar vervoer

Slechts 3% van de bezoekers komt met het openbaar vervoer. Er rijden bussen aan de oostkant van het Bos over de Amstelveenseweg. Aandachtspunt voor het openbaar vervoer is de doorstroming op deze weg. Wij onderzoeken maatregelen om de bereikbaarheid met het OV te verbeteren. Haltes kunnen dichter naar de oostelijke entrees worden verplaatst. Een bushalte kan de naam Amsterdamse Bos krijgen.

- Vervoer over water

De gebruiks- en vervoerswaarde van het water in en buiten het Bos kunnen worden vergroot. Vervoer over water is een interessante optie. Op initiatief van buurtschap Nieuwe Meer (Badhoevedorp) is er een pontverbinding over de Ringvaart. De oversteek over de Nieuwe Meer is een knelpunt. Op dit moment is er een pontverbinding tussen stadsdeel Nieuw West en het Amsterdamse Bos (gesubsidieerd door de gemeente). De pont vaart alleen in de weekenden en feestdagen in het seizoen april tot en met september.

2.3 Benutten

Inleidende tekst

Het aanbod van voorzieningen en activiteiten kent een grote diversiteit en sluit aan bij de behoefte van de bezoekers.

2.3.1 Bloeiende (ondernemers)vereniging/ gezamenlijk draagvlak en particpatie

De ondernemers in het Bos bepalen voor een deel het aanbod en de beleving. Wij willen de krachten bundelen. Daarbij past ook één stijl. En we vragen ondernemers ook wat terug te geven aan het Bos. Wij denken dat een bloeiende ondernemersvereniging daar een goede vorm voor is. Andere vormen moeten onderzocht worden zoals een bosraad waarin de samenwerking met Amstelveen en Aalsmeer en de provincie maar ook grote bedrijven als Schiphol, Zuidas etc. vorm krijgt.

Krachten bundelen in duurzame relaties.

We willen een goede relatie en stimuleren samenwerking met onze ondernemers . We laten iedereen zien hoe het Amsterdamse Bos zijn groene rol vervult en nodigen stakeholders uit om daarin gezamenlijk op te trekken. Mogelijke partners laten we zien wat er mogelijk is in het Bos. We stimuleren een actieve ondernemersvereniging in het Bos voor eenheid en herkenbaarheid.

2.3.2 Ontwikkellocaties

Het Bos is af maar er zijn altijd kansen om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en trends dagrecreatie. Daarom is er ruimte voor nieuwe voorzieningen. Het Bos wil deze in participatie met gebruikers ondernemers en initiatiefnemers ontwikkelen en door de gebruiker mede laten bepalen.

- De recreatiemarkt ontwikkelt zich op korte termijn positief door de toename van consumentenbestedingen, terwijl de concurrentie groeit.
- Langere termijn: concurrentie stijgt verder, met name door het toenemende aanbod. Onderscheiden noodzakelijk om klanten te binden en aantrekkelijk te blijven voor herhaalbezoek. Dit kan door nieuwe ervaringen of verblijfsrecreatie aan te bieden.
- Consumententrends veranderen steeds sneller. Hierdoor wordt de levenscyclus van een attractie steeds korter. Dit betekent dat er steeds sneller moet worden geïnvesteerd in attracties en belevenis. Door deze veranderde consumententrends en het groeiende aanbod is de consument minder loyaal.
- Het bundelen van activiteiten/bedrijven heeft een positief effect op de zichtbaarheid en aantallen bezoekers. Dit verbetert de concurrentiepositie.
- Dagrecreatiebedrijven zijn conjunctuurgevoelig. Dit betekent dat zij profiteren van hogere consumentenbestedingen. Bepaalde bedrijven in de branche zijn minder gevoelig voor afname van consumentenbestedingen, zoals bioscopen.. Deze activiteiten zijn namelijk relatief goedkoop.
- Het toenemende aantal inkomende toeristen heeft een positief effect op de dagrecreatiesector, vooral in de gebieden rondom Amsterdam.

Commented [5.1.2.e]: Kader

Overzichtskaart met ontwikkelkansen met aanvullingen van onder meer horecavisie

Komt ook uit ~~enquete~~enquête onder bezoekers

1. *Radaropslag;* een noodzakelijk opslagterrein voor de Bosorganisatie maar de helft is een omheind stuk bos

2. *Radartoren:* een uniek gebouw waar een ontwikkelaar de combinatie horeca, vergaderlocatie en BenB wil realiseren. De omgeving moet daarmee in overeenstemming zijn gebracht.
3. *Houzagerij:* moeilijk bereikbaar en mogelijk te verplaatsen.
4. *Woning Bloesempark*: de entree naar Amstelveen
5. *Voormalige Bizonweide:* een terrein met fruitbomen nu nog tijdelijk verhuurd aan de Geitenboerderij
6. *De Teil: terrein waar eens een padvindersgebouw stond*
7. *De Uitkijk: nu nog seizoensopslag, omhekt met loods*
8. *De bunker: geheim van het Bos met omhekt terrein eromheen*
9. *Entreegebied (zie hierboven..)*
10. *Cultuureiland*. Amsterdam heeft de ambitie om 'zoveel mogelijk mensen in aanraking te brengen met kunst en cultuur'. Het Amsterdamse Bos is in feite een groot cultuurproject. In het oorspronkelijke ontwerp was plaats ingeruimd voor beelden en monumenten. En het Bos kent een eigen openluchttheater. De succesvolle exploitatie van het theater ligt bij de Stichting Bostheater. Er is en groei van het aantal voorstellingen en activiteiten. Het theater vervult op die manier een functie in het spreiden van het bezoek aan Amsterdam. Tegelijkertijd is er sprake van achterstallig onderhoud. Een deel van het beton is verzakt of beschadigd, het terrein kent veel bouwsels. Daarom is het project Cultuureiland van start gegaan. De eerste fase zal zijn de aanpak van het achterstallig onderhoud en een herinrichting van het terrein. Onderdeel is een beeldenroute naar dit cultuureiland vanaf de hoofdentree (bij het beeld van de Stedenmaagd) te ontwikkelen in samenwerking met het stadscuratorium en Individuele beeldhouwers.
11. *Nieuwe Meer*. Het Bos staat voor een samenhangende ontwikkeling van het gehele Nieuwe Meer. *Elke windrichting krijgt een iets andere inkleuring:*
    Zuid (Amsterdamse Bos); recreatie (amsterdecks, zwemfaciliteiten, aanlegplaatsen) en natuurbescherming.
    Noord: grootstedelijke groenvoorziening en (buiten)sport
    Oost: (Zuidas/project Verdi): waterrecreatie
    West: (landtong) ateliers, cultuur
    En vanzelfsprekend de infrastructuur; het pontje liefst elke dag en het rondje Nieuwe Meer

2.3.3 Natuureducatie

Het Amsterdamse Bos biedt een programmering die deelnemers de natuur en cultuur(-historie) van het Amsterdamse Bos in al zijn facetten laat ervaren. Gericht op alle bezoekersgroepen, maar met name op de jeugd. Het aanbod is gevarieerd. Een aantal van de activiteiten verzorgt het Bos zelf en een deel wordt door partners uitgevoerd (NME Amstelveen, IVN, freelancers, etc). Ook de ondernemers in het Bos bieden activiteiten aan (met name de Geitenboerderij maar tot op zekere hoogte ook de fietsverhuur of het klimpark Fun Forest).

De kern van elke activiteit is het beleven van de natuur in het Amsterdamse Bos. Dit kan dus ook betekenen dat de inhoud van de activiteit niet perse om iets leren over de natuur gaat. Maar ook over het actief zijn in de buitenlucht, simpelweg buiten "zijn". Uit onderzoek blijkt dat buitenspelen en in de natuur zijn een positief effect heeft op de ontwikkeling en gezondheid van kinderen. Het Bos heeft de ruimte, de stad de vraag.

Naast de programmering in activiteiten zijn er in de Boswinkel tentoonstellingen te bezoeken. Deze hebben altijd een natuurthema of een ander bos gerelateerd thema. Tijdens de herfst komen basisscholen uit de omgeving op bezoek in deze tentoonstellingen gecombineerd met een buitenprogramma. Jaarlijks zijn er rond de 10.000 deelnemers aan de activiteiten. En worden er zon 175 activiteiten georganiseerd.
De vraag is welke nieuwe thema's en wensen er uit de stad komen. Welke nieuwe bewoners zijn er en welke behoeften/wensen hebben zij? Ons Engelstalige aanbod is nu vrijwel nihil. Maar we willen ook zoeken naar vernieuwende middelen inzetten. Het gaat niet zozeer om inhoudelijke vernieuwing van het huidige aanbod maar wel de manier waarop we het aanbieden (apps, neiuwe media) . We willen daar ook de samenwerking opzoeken met partijen die de programmering van het bos kunnen aanvullen en verbreden en zo de maatschappelijke waarde van de programmering verhogen.

Groei wandelclubs, vogelaars, jongeren

Vrienden als partner.

Sport
Voor sport wordt door Amsterdam ingezet op breedtesport waarbij nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen het uitgangspunt is. En 'Sporten in de openbare ruimte wordt gestimuleerd door vaker sporttoestellen te plaatsen'. Op het vlak van sport legt Amstelveen de prioriteit bij breedtesport en talentontwikkeling. In hardlooproutes, fietsroutes of avontuurlijke speelvoorzieningen wordt geïnvesteerd zodat ook de individuele sporter wordt bediend. Bovendien dragen deze voorzieningen ook bij aan doelen op het gebied van gezondheid en welzijn.
De sportclubs en verenigingen groeien en kennen soms zelfs wachtlijsten. Het Bos faciliteert dit en blijft dat doen. Elke sporter moet een potentiele ambassadeur voor het Bos zijn voor meer draagvlak
Er is een tendens waarbij mensen meer ongeorganiseerd of in kleine clubjes sporten. Tegelijkertijd zijn er meer 'extreem' sports of 'ruige' vrijetijdbesteding. Het Bos biedt die de plek en faciliteert ook deze gebruikers maar soms is regulering noodzakelijk vanwege de spanning met andere gebruikers inclusief beprijzing.
Sporten in de openbare ruimte is een samenspel van gebruikers waarbij frictie kan ontstaan. Zo hebben sporters verschillende snelheden (wandelaars vs. wielrenners), kunnen zij botsen met andere gebruikers (ruiters~~paardrijders~~ vs. hondenbezitters) of de natuur beschadigen (mountainbiken). Wij maken een plan met veilige routes en locaties voor de sporten die kunnen worden beoefend in het Bos. Ook informeren we sporters over wie wat, hoe en wanneer (mag en kan) doen. Er kan dus veel, maar er zijn ook grenzen. Het Bos is te druk voor een parcours voor mountainbikers of veldrijders. Ook lawaaisporten passen niet bij de identiteit, schaal en gebruik van het Bos. Om te voorkomen dat er conflicten met andere gebruikers ontstaan, blijft fietsen buiten de paden verboden.

Exclusief gebruik van de Bosbaan en het Sportpark staat soms op gespannen voet met vrije recreatievormen. Voorbeelden zijn wegafsluitingen bij roei-evenementen of parkeren op de speelweiden tijdens hockeyevenementen. Hierover gaan wij nieuwe afspraken maken met de organisatoren van de evenementen. Ook gaan we overlast minimaliseren door een goed afgestemde en gecommuniceerde evenementenkalender.

Arbeidsmarkt
Het stadsbestuur heeft zich ook tot doel gesteld om de kwaliteit van het MBO te verbeteren: 'meer stages, leerwerkplekken en traineeships voor mbo-leerlingen (...) in de eerste plaats bij de gemeente Amsterdam zelf'. Boswerk: nu en toekomst

Het Amsterdamse Bos is een ideale prikkelarme plek om specifieke doelgroepen, in het bijzonder welke te linken zijn aan de Participatiewet, te laten leren, werken, re-integreren en participeren. Het faciliteren hierbij is een belangrijke taak voor het Amsterdamse Bos en is daarom ook vast geborgd binnen de organisatie. Jaarlijks re-integreren tientallen mensen in het Bos. Voor stagiairs is het Bos een erkend leer- en werkbedrijf. Veel mensen voelen zich betrokken met de prachtige omgeving en zijn hier actief als traditionele vrijwilliger, of als vrijwilliger in de vorm van maatschappelijke activering en participatie. Vrijwilligers kunnen structureel aanwezig zijn, bijvoorbeeld in de heemtuin op het Vogeleiland, of incidenteel als bijvoorbeeld vogelteller. Ook is ruimte voor klussen voor mensen met een taakstraf.
Het Bos loopt voorop in de stad bij het aanbieden van werkplekken voor mensen met een verminderde loonwaarde, die behoren tot de doelgroep van het Banenplan. Ongeveer 15 personen hebben zo een vaste aanstelling verworven bij de gemeente en zijn ook persoonlijk gegroeid. Onder meer door de mogelijkheid om verschillende gerichte opleidingen te kunnen volgen.
Het aanbod van de diverse deelnemers is een dynamisch gebeuren en is afhankelijk van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, waar door de organisatie op ingespeeld wordt. Zo kan ruimte gecreëerd worden voor "nieuwkomers" en mensen die behoefte hebben aan beschut werk.
Cruciaal voor het succes is de aanwezigheid van vakbekwame enthousiaste medewerkers die ook over de juiste begeleidingsvaardigheden beschikken. Het aantal personen dat bediend kan worden, is afhankelijk van de mate van aanwezigheid, nuttige werkzaamheden en de aansturingscapaciteit.
De inzet levert kortom zowel voor de verschillende personen als voor het Bos rendement op. Het werk, dat de reguliere werkzaamheden niet verdringt, draagt bij tot talentontwikkeling, het vergroten van vaardigheden en betrokkenheid bij de omgeving met de natuurwaarden. En voor het Bos is het rendement sowieso: een schone, hele en veilige omgeving.

Toekomst:
-ruimte blijven bieden aan geïnteresseerden voor het Bos. Wel er bewust van zijn dat bij een toenemende belangstelling, de aanwezigheid van extra begeleidingscapaciteit en de hoeveelheid klussen voorwaarden zijn.
-uitbreiding van de begeleidingscapaciteit om kandidaten voor beschut werk te ondersteunen, ivm de noodzaak van intensieve begeleiding.
-social media gebruiken voor wervende informatie omtrent de mogelijkheden en kansen.
-intensief contact met de participatie-mobiliteitsadviseurs van Amsterdam (nieuwkomers, isolementslachtoffers, re-integrerende collega's).
-inventarisatie voor een coördinerende rol van de vrijwilligers. Voor training hierbij is ruimte bij de "Groene Academie" van Landschap Noord Holland..

wonen
Het Bos is een Ecologische Verbindingszone in het NNN. Tegelijkertijd is het Bos, het populairste recreatiegebied voor de Amsterdammers en Amstelveners. Voorzieningen ten behoeve van recreatie blijven daarom noodzakelijk. Dat geldt voor evenementen- en activiteitenlocaties, horeca, openbare toiletgebouwen etc. Kanttekening plaatsen we bij het wonen in het Bos. Het Bos

is geen woongebied, nieuwe woningen of woonboten sluiten we uit. Voor bestaande woningen of woonboten geldt een uitsterfbeleid of wordt een recreatieve of natuurbestemming gezocht.ja mooi (en in de uitvoeringsagenda opnemen dat we het verder gaan uitwerken?)

honden

Loslopende honden staan al decennialang in de top 35 van klachten (zo niet bovenaan!). Er is geen enkel recreatiegebied in de metropoolregio Amsterdam ik denk in Nederland!! waar de loslopende hond en eigenaar zoveel vrijheid geniet als in het Amsterdamse Bos. Dat is ook een reden dat maar liefst 37 legale hondenuitlaatcentrales in het Bos actief zijn. Daarboven komen nog de hondenuitlaatcentrales die illegaal in het Bos actief zijn. We zien dat het Bos steeds meer tegen de grenzen van het huidige losloopbeleid aanloopt. Het aantal bijtincidenten en klachten neemt toe.

Commented [5.1,2,e]: Check aantal!

We willen het aantal honden per persoon limiteren tot maximaal 3. Uiteraard met uitzondering van de huidige hondenuitlaatcentrales met een vergunning. Er worden geen nieuwe vergunningen aan hondenuitlaatcentrales verstrekt. Moeten we niet een plek voor extra HUCS maken bijv ghondenspeeltuinen?
Daarnaast willen we een uitgekiende zonering van losloop- verbods-, en aanlijngebieden. Voor drukke speelweiden, voorzieningen, speelterreinen, begrazingsgebieden of natuurgebieden geldt nu een aanlijn- of verbodsgebied voor honden. De betreffende gebieden hangen samen met de natuurwaarden en zonering van het Bos of hygiëne of veiligheid bij voorzieningen met veel kinderen. Ook gaan we een campagne organiseren om honden onder appel te houden, ja naar uitvoeringsagenda voor 2020..
Voor dit onderwerp honden is nog extra input voor nodig (komt nog een sessie)

2.3.4 Spelregels voor gebruik

We zien nu al dat het gebruik in het Bos toeneemt en daarbij de verschillende gebruikersgroepen elkaar op momenten in het hoogseizoen in de weg zitten

2.3.5 Financieringsbronnen

Op het vlak van recreatie onderschrijft het stadsbestuur van Amsterdam de behoefte aan een betere balans tussen de lusten en de lasten voor stad en regio

En willen meer met sponsoren (sponsorplan)

Extra inkomsten:

- diensten en tarieven scherper doorrekenen
- betalen voor faciliteiten in het Bos
- sponsorplan

Kosten Amsterdamse Bos
(tabel met wat Bos kost nu en wat er extra nodig is aan achterstand beheer en onderhoud)

- Het Landschapsfonds biedt wellicht mogelijkheden de Westeinderscheg nader te ontwikkelen.

2.4 Bekend

De organisatie van het Amsterdamse Bos stelt zich het marketingcommunicatie-doel, om de bekendheid van het van het Amsterdamse Bos te vergroten. Dit betekent:

1. Het ontwikkelen en uitdragen van een sterke identiteit en imago.
2. Het promoten van het gebied als geheel, inclusief de activiteiten en voorzieningen.
3. De~~Het~~ Boswinkel als dé ontvangstplek en belangrijkste informatiebalie voor bezoekers verder uitbouwen binnen de gewenste uitstraling van het merk Amsterdamse Bos.

We zetten daarvoor in op:

1. zichtbaarheid van de veelzijdigheid van het Amsterdamse Bos
2. ervaringen van gebruikers (storytelling)
3. streven naar gezamenlijkheid (samen maken we het Amsterdamse Bos tot wat het is)

In aansluiting op de gezamenlijkheid zetten we ook in op het opbouwen en beheren van duurzame relaties met onze stakeholders. Duurzaam contact zorgt voor beter onderling begrip, verbetering van onze dienstverlening en plannen en voor groter draagvlak voor onze werkwijze en activiteiten.

Een sterke eenduidige identiteit vergroot de herkenbaarheid van het Amsterdamse Bos. Het 'merk' Amsterdamse Bos wordt opgebouwd vanuit de ontstaansgeschiedenis, de relevantie van het bos (naar de missie: een gezonde en actieve bijdrage leveren), de resultaten van het bos en de activiteiten daarbinnen en de duurzame relaties die het bos heeft en nog wil ontwikkelen. De actieve en uitnodigende huisstijl van het Amsterdamse Bos en de kernboodschap zorgen voor het letterlijke gezicht naar buiten.

2.4.1 Herkenbaarheid vergroten

Meer communicatie om het Bos meer smoel te geven. Opnemen in Amsterdamse communicatie
Dit betekent een heldere positionering, identiteit en imago in een heldere Bosstijl.
Kernwaarden
Voor iedereen helder, aansprekend en vindbaar. Wij informeren ondernemers, omwonenden en gebruikers eerlijk en tijdig. Ook vragen wij hun mening over nieuwe ontwikkelingen en activiteiten. Mogelijke partners laten we zien wat er mogelijk is in het Bos. We nodigen scholen uit voor onze educatieve programma's.

Onze merkwaarden worden vertaald naar verschillende communicatiemiddelen.

Commented [5.1,2,e]: Hier branding verhaal van Beaumont, in ieder geval eerste bevindingen!

3 Kaders

3.1 Zoneringskaart(en)

- Cultuurhistorisch
- Natuurwaarden
- Gebruik
- Voorzieningen / ontwikkellocaties
- Samengestelde kaart
  Verstedelijking (inclusief komende ontwikkelingen zoals die in Amsterdam (50.000 in totaal (Koers 2025) waarvan Nieuw West: xx woningen, Zuid/Buitenveldert: xx woningen) maar ook in Amstelveen (Westwijk) en Hoofddorp)
- Kaartjes Bos door de geschiedenis

3.2 Toetsingskaders

- Evenementen
  Voor de festivals in Amsterdam blijft het stadsbestuur aandacht hebben voor kwaliteit, spreiding, druk op parken en groen, duurzaamheid en overlast
  Amstelveen: 'Het aantal kleinschalige evenementen in het Amsterdamse Bos (...) Het aantal grootschalige evenementen blijft gelijk en wordt beter gespreid over het festivalseizoen. De geluidsoverlast moet daarbij aanvaardbaar blijven'
- Ondernemers / horeca
  Bijna alle bedrijven in het Bos zijn of hebben horeca. Groei en verbetering van die voorziening is vaak een onderwerp. Het Bos heef t daarover de regie met duidelijke kaders zodat voorspelbaarheid en betrouwbaarheid gegarandeerd is.
- Wonen
- Beheer
- Natuureduactie; kaders waarbinnen nieuwe partijen gebruik kunnen maken van de faciliteiten van het Bos en de Boswinkel. Mogelijke partners: Artis, Hortus, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN,VU ziekenhuis etc etc

4 Uitvoeringsagenda 2020-2024

Na vaststelling van het Bosplan moet het beleid worden uitgevoerd. Het plan bestendigt grotendeels de huidige situatie. Waar in het Bosplan wijzigingen in de werkwijze worden voorgesteld, worden die na het vaststellen doorgevoerd voor zover zij geen financiële of personele gevolgen hebben en verdere besluitvorming niet nodig is. In de VJN 2019 en binnen programma Stadsbehoud is geld voor het Bos gereserveerd om het achterstallig onderhoud weg te werken. Voor diverse beleidswijzigingen moet nog nadere besluitvorming over geld plaatsvinden.

Hieronder volgt een overzicht van de bestuurlijke besluiten en te verwachte (bestuurlijke) voorstellen voor de komende jaren. In onderstaande programmering is prioriteit gegeven aan zaken die van belang zijn om de huidige kwaliteit te verbeteren (vooral groot onderhoud, wegwerken achterstallig onderhoud en ontwikkeling van assetmanagement/ werkwijze). Ook projecten die reeds in voorbereiding zijn krijgen prioriteit (zoals sportpark, sportas, bruggen en cultuureiland naar voorzieningen). Voor projecten die nieuwe kwaliteiten toevoegen, maar waarvoor nog geen financieringsmodel is zal de uitvoering vanaf 2021 plaatsvinden. Te denken valt aan diverse ontwikkellocaties en verbeteren van de hoofdentree.

Beschermen

1. *Opstellen beheervisie*

In 1985 is de laatste integrale beheervisie vastgesteld. Deze visie dient nog steeds als basis voor de huidige beheer- en werkplannen. In 2016 is een Cultuurhistorische verkenning Amsterdamse Bos opgesteld, dat duidelijk heeft gemaakt dat in de beheerplannen tot nu toe onvoldoende aandacht is geweest voor de instandhouding van de cultuurhistorische waarden. De beheervisie moet daarom worden geactualiseerd. Het doel is dat we in 2020 een integrale beheervisie voor het Amsterdamse Bos vaststellen. Deze visie draagt op basis van een integrale kijk op recreatie, cultuur, landschap en natuur kader stellende oplossingen aan voor beheer en onderhoud met een koppeling naar streefbeelden voor groen, grijs, rood en blauw. Uiteraard gekoppeld assetwerkwijze van de gemeente.

2. *Implementeren assetwerkwijze (NEN inspecties, MJOP en SSK ramingen)*

Op basis van NEN inspecties, MJOP's en SSK ramingen worden de beschikbare onderhoudsbudgetten herijkt en zullen voorstellen worden gedaan voor aanpassing van de onderhoudsbudgetten voor 2021 en volgende jaren. Daarbij wordt ook gekeken naar structurele cofinanciering door omliggende gemeenten of verhogen structurele inkomsten door nieuwe tarieven. In samenhang daarmee worden ook eventuele voorstellen voor wijziging van de formatie voorgelegd en gekeken hoe we de bosorganisatie het beste positioneren binnen de gemeente.

3. *Wegwerken achterstallig onderhoud.*

Op basis van het instandhoudingsplan Amsterdamse Bos wordt achterstallig onderhoud weggewerkt voor de wegen en paden, het Bostheater, bruggen, groen en beschoeiingen. In de VJN 2019 heeft het College bijna 5,0 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het Bos. Daarmee wordt een belangrijk deel van achterstallig onderhoud weggewerkt. Het geld wordt verdeeld over:

Investering achterstallig onderhoud Bos in 2019-2020

Investering/ opgenomen in VJN 2020	**2019**	**2020**
Bruggen	75.000	725.000
Wegen en paden	600.000	1.450.000
Renovatie Bostheater		1.600.000
Groen		100.000
Gebouwen		121.000
Beschoeiingen		221.000
Totaal	675.000	4.292.000

Nog niet alle NEN inspecties zijn afgerond. Vooral bij de bruggen, waarvan nog een honderdtal door VenOR moeten worden geïnspecteerd, verwachten we nog een extra inhaalslag te moeten maken. De wegen en paden zijn volledig geïnspecteerd. In VJN 2020 wordt nog € 1.450.000 aangevraagd voor 2021. Daarmee zijn alle fiets- en wandelpaden op orde gebracht.

4. *Strategische Samenwerkingsovereenkomst Rijnland, provincie en gemeente Amstelveen*

Samen met de waterschappen, gemeente Amstelveen en de provincie willen we structurele afspraken maken voor diverse projecten. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan het waterbeheer van het Amsterdamse Bos (incl. Amstelveense Poel). Uitgangspunt is dat de uitvoering van de plannen (onder meer baggerwerkzaamheden en het recreatief bevaarbaar houden van Bosbaan, Bos en Poel) gezamenlijk worden gefinancierd.

Commented [5.1,2,e]: Iets over aanpak pfos? Met Rijnland is een projectenlijst opgesteld

5. *Professionaliseren van monitoring Flora en Fauna*

De monitoring van het Bos willen we verder professionaliseren. In 2019 is daarvoor een systeem ontwikkeld op basis van de natuurwaardenkaart Amsterdamse Bos. Doel is de natuurwaarde van het Bos te verhogen door .....

Commented [5.1,2,e]: Niet een groot punt, maar we moeten bestuurlijk de natuur meer naar voren halen.

Benutten en ontwikkelen

Commented [5.1,2,e]: Waterentree en glasvezel haal ik hier uit. Lopend.

1. *Cultuureiland (onder regie van Kunst en Cultuur?)*

Het college heeft voor de renovatie van Bostheater € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Het theater vervult op die manier een functie in het spreiden van het bezoek aan Amsterdam. Tegelijkertijd is er sprake van achterstallig onderhoud. Een deel van het beton is verzakt of beschadigd, het terrein kent veel bouwsels. Daarom is het project Cultuureiland van start gegaan. De eerste fase zal zijn een verbetering van het achterstallig onderhoud en een herinrichting van het terrein. Daarnaast wordt onderzocht of een extra kwalitatieve impuls van het Bostheater kan plaatsvinden, te denken valt aan nieuwe horeca, flexibele openbare verlichting, glasvezel en mogelijkheden voor een jaarrond programmering.

Investering: € 6 miljoen waarvan € 1,6 miljoen gedekt

2. *Sportas (onder regie van VenOR)*

Het college heeft de principenota Fiets- en wandelroute Sportas vastgesteld. Het is een belangrijke regionale fietsverbinding tussen Amsterdam, het Amsterdamse Bos en Amstelveen en verbindt de sportvoorzieningen langs de route. De principenota schetst hoe een duidelijke,

directe, veilige en gemengde route voor fietsers, hardlopers en wandelaars ontwikkeld kan worden die geschikt is voor het stijgend aantal gebruikers. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de ambities voor meer ruimte voor leven en spelen op straat, autoluw, het verbeteren van de luchtkwaliteit en het bereikbaar houden van Amsterdam voor iedereen, op een duurzame wijze. Er zijn twee varianten voor de route. Eén route langs de grens van het Bos en één route door het Bos. Medio 2020 wordt het besluit over de voorkeursvariant verwacht.

In de begroting van 2019 is een reservering opgenomen van € 1.500.000 in 2020. Daarnaast heeft het Groenfonds heeft een subsidie van € 600.000 toegekend en draagt de VRA maximaal 70% bij.

Investering: € 30 miljoen voor gehele tracé (ook buiten Bos). Inmiddels € 8,2 miljoen euro gedekt of uitgevoerd.

3. *Groen en duurzaam ontvangst in de hoofdentree*

We vinden het van belang dat de "sportas route" optimaal wordt geïntegreerd in onder meer de hoofdentree van het Bos. De kop van de Bosbaan, de hoofdentree van het Amsterdamse Bos moet een ontvangst- en verblijfsplek worden waar de fietser en voetganger centraal staan en de auto te gast. Op dit moment overheerst de auto, zijn de oversteken van fietsers en voetgangers onduidelijk en onveilig. Daarnaast kunnen de voorzieningen in de hoofdentree een kwaliteitsimpuls gebruiken. Mede door ruimtegebrek wordt het rommeliger in het entreegebied (bijplaatsen van zeecontainers, onsamenhangende ontwerpen etc.). Ook is de Boswinkel onvoldoende uitnodigend voor het publiek. Gezamenlijk met de ondernemers in het gebied gaan we een plan maken om de hoofdentree te verbeteren. De voorbereidingskosten (proces – en onderzoekskosten) om te komen tot een definitief ontwerp entreegebied en een besluit van het college bedraagt € 0,3 mln.

Investering (ongedekt): € 0,3 miljoen voor planvorming hoofdentree, in VJN 2020 wordt gezocht naar dekking.

4. *Nieuwe voorzieningen (ontwikkellocaties)*

Door functiewijzigingen en/ of het vertrek van partijen moet een aantal locaties worden her ontwikkeld. Het pakket aan ontwikkellocaties in het Bos is zeer divers. Van oude Radartoren van Schiphol, tot een verlaten vestigingslocatie van mindervalide padvinders. Van een overtollige gemeentewerf tot een bunker uit de Koude Oorlog. Veel private partijen hebben de afgelopen jaren interesse getoond in verschillende objecten. We maken per locatie een plan waarbij we zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de wensen en behoeften van de bosbezoeker. Insteek is ook dat de herontwikkeling, structureel de begroting van het Bos verbeterd. Maar de kost gaat voor de baat.

Investering (ongedekt): € 0,6 miljoen voor planvorming van 4 ontwikkellocaties bestaande uit:

1. Aanstellen projectmanager PMB: € 0,1 miljoen
2. Visie, plan van aanpak en financieringsvoorstel van ontwikkellocaties € 0,05 miljoen
3. Diverse onderzoeken (van sondering-, bodem tot flora en fauna): € 0,15 miljoen
4. Participatieproces: € 0,12 miljoen
5. Ontwikkeling (slopen/ bouwrijp maken/ ontsluiten, aanbesteding tot contractvorming): € 0,18 miljoen:

In VJN 2020 wordt gezocht naar dekking.

Commented [5.1.2,e]: Moet behapbaar blijven, eerst vier plekken in 2020-2024 ontwikkelen? Welke?

Commented [5.1.2,e]: We krijgen hier vragen over dus goed onderbouwen! Wellicht PMB om advies.

5. *Sportpark en Bosbaan (deels onder regie van Sport)*

Op het sportpark Amsterdamse Bos moet worden geïnvesteerd in de laanstructuur (onder meer met bomen, fietsenstallingen en verbreding fietspaden). Daarvoor heeft RenD een ontwerp opgesteld. Naar verwachting gaat dit project in 2021 van start met onder meer cofinanciering van Rijkswaterstaat (aanplant van 200 bomen). De paden worden aangepakt uit het budget voor renovatie van wegen en paden.

De hoofdtribune is vernieuwd, maar het hockeystadion is nog niet af. De oost- west en zuidtribune moeten op termijn worden vernieuwd. De financiering is vooral een verantwoordelijkheid voor de eigenaar van het stadion namelijk de KNHB.

Commented [5.1,2,e]: Tekst sport wat te doen.

Het Bosbaan complex is een Rijksmonument. Onderzoek heeft aangetoond dat vooral de botenloodsen en de betonnen steigerelementen kampen met achterstallig onderhoud. Ook is een kwaliteitsimpuls op het gebied van duurzaamheid gewenst: .....

Commented [5.1,2,e]: Maakt sport hier een project van?

Investering: laanstructuur sportpark € 0,7 miljoen (deels gedekt)

Commented [5.1,2,e]: Check 5.1,2,e

Bosbaancomplex: € 0,2 miljoen voorbereidingskosten

6. *Duurzaamheid*

Het Amsterdamse Bos levert een bijdrage aan de verduurzaming van de stedelijke omgeving en de klimaatdoelstellingen van de gemeente Amsterdam. Wij beoordelen initiatieven op duurzaamheid, zowel voor wat betreft energie- en milieubeleid als sociaal-maatschappelijke doelstellingen.

Zie lijst! Blok/ kader met projecten op het gebied van duurzaamheid. Zoals zelfreinigende toiletten, klimaatsysteem etc. Deels in uitvoering.

Investering:

Bereikbaar

1. *Uitbreiden betaald parkeren*

Commented [5.1,2,e]: 512a aanvullen

In 2018 is betaald parkeren ingevoerd in het entreegebied van het Bos. De eerste resultaten zijn goed. Het aantal auto's van langparkeerders uit de Zuidas en de buurt is flink afgenomen waardoor er op de meeste dagen weer plek is voor de bosbezoeker. Er vindt zoals verwacht wel een waterbedeffect plaats naar bijvoorbeeld de Nieuwe Kalfjeslaan. Om het waterbedeffect tegen te gaan en fietsen, OV en wandelen verder te promoten wordt betaald parkeren op meerdere plekken in het Bos ingevoerd.
Keuze Financieringsmodel? Uiteindelijk doel is dat een deel van de opbrengsten worden gebruikt om het Bos in stand te houden.

Investering:

2. *Ontwikkeling van hub(knooppunt voor fietsen, ov/ museumtramlijn en auto)*

Bij de herontwikkeling van entreegebied willen we meer ruimte bieden aan fietsers en voetgangers. Een onderdeel daarvan is de ontwikkeling van een zogenaamde hub. Een recreatief knooppunt waar de bezoeker van het Bos makkelijk kan overstappen van auto of ov/ museumtram naar een gratis bosfiets. Het plan wordt op genomen in het project herinrichting entreegebied.

Investering: pm

3. *Onderzoek rondje Nieuwe Meer. Verkennend onderzoek verbeteren bereikbaarheid Bos voor Amsterdam West/ Badhoevedorp*

Het rondje Nieuwe Meer wordt altijd in veel rapporten genoemd, maar er is nog nooit onderzoek verricht naar de haalbaarheid. Gezamenlijk met RenD, provincie en gemeente Haarlemmermeer willen we de (financiële) haalbaarheid van één of twee brugverbindingen onderzoeken.

Investering: € 0,15 miljoen.

Bekend

1. *Bezoekersmonitoring en tellingen*

Eén keer per vier jaar willen we een recreatieonderzoek doen naar behoeften en wensen van onze bezoekers. In 2014 is het laatste recreatieonderzoek onder onze bezoekers uitgevoerd.
Ook willen de drukte beter in beeld krijgen door bij alle in- en uitgangen en voorzieningen jaarrond te tellen. In 2014 is voor het laatst op deze manier geteld.

Commented [5.1,2,e]: Check jaartallen

Investering: € 0,1 miljoen.

2. Campagnes?, social media etc.

Beaumont/ 5.1,2,e aanvullen

5 Financiën

Inleiding .....

5.1. Structureel

Tabel begroting 2019 Amsterdamse Bos x € 1 miljoen

Kosten	4,7
Inkomsten	1,0
Saldo	3,7

Commented [5.1,2,e]: Check input 5.1,2,e

Bron: begroting 2019
De kosten zijn te verdelen over de huidige posten:
Kapitaallasten
Personeel
Beheer en onderhoud
Overig waaronder....

Het structurele te kort van € 1,3 miljoen zit vooral in het duurzaam instandhouden van het Bos. Er is onvoldoende budget om alle onderdelen van de meerjaren onderhoudsplannen uit te voeren. Dat is ook de belangrijkste reden dat het achterstallig onderhoud de afgelopen jaren is toegenomen. Al jaren vindt daar prioritering plaats of wordt incidenteel geld aangevraagd om aan

bijvoorbeeld zorgplicht langs 200 km wegen en paden te voldoen. In 2016 is uitgerekend dat het Bos structureel € 2 miljoen te kort komt. Door extra geld i.v.m. areaaluitbreiding is het structurele te kort teruggebracht tot € 1,3 miljoen. Onderbouwen!
onderbouwen. Verhogen inkomsten, structurele cofinanciering

Commented [5.1,2,e]: Input 5.1,2,e / 5.1,2,e

5.2. *Incidenteel*

Koppeling maken met instandhoudingsplan, afgeronde NEN, mjop etc.
Nog ongedekt voor achterstallig onderhoud: ?
Nog ongedekt voor ontwikkeling

Commented [5.1,2,e]: Dit moeten we zo scherp mogelijk in beeld krijgen. Wel lastig omdat we voor alle assets nog geen MJOP hebben.

Investering/ opgenomen in VJN 2020	**2019**	**2020**
Bruggen	75.000	725.000
Wegen en paden	600.000	1.450.000
Renovatie Bostheater		1.600.000
Groen		100.000
Gebouwen		121.000
Beschoeiingen		221.000
Totaal	675.000	4.292.000

Bijlagen

Rijk

Commented [5.1.2.e]: Dit hele hoofdstuk kan beter als bijlage m.i.

Landelijk heeft het Bos te maken met de wet Natuurbescherming. De wet Natuurbescherming beschermt de instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn in principe verboden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vaak een ontheffing of vrijstelling van toepassing.
Planten en dieren zijn beschermd maar ook gebieden. Daarom wordt er in het Bos altijd quick-scans of ecologische onderzoeken gedaan als er herontwikkeling aan de orde is zoals bij de ontwikkellocaties (zie verder).

Het Amsterdamse Bos heeft ook te maken met de Boswet. Dat betekent onder meer dat er in veel gevallen geen melding- en herplantplicht is voor het kappen van bomen.

Het Amsterdamse Bos valt binnen het beperkingengebied van Schiphol, vastgelegd in het Luchthaven indelingsbesluit (LIB). In dit gebied gelden hoogtebeperkingen, beperkingen ten aanzien van vogelaantrekkende bestemmingen en bebouwing in verband met de geluid- en externe veiligheid. Het LIB speelt een belangrijke rol bij zaken als de aanleg van natte natuur en de locatiekeuze van een nieuw Wagener Stadion. De komende herziening van het LIB kan gevolgen hebben voor het Amsterdamse Bos en aanleg van de provinciale Groene AS.

Eigendom en bestemmingsplannen
Het Amsterdamse Bos is eigendom van en in beheer bij de gemeente Amsterdam.
De gemeente Amsterdam draagt de kosten, ook al ligt het Bos grotendeels op het grondgebied van de gemeente Amstelveen.
Amsterdam heeft privaatrechtelijke bevoegdheden, bijvoorbeeld voor het verlenen van huurcontracten en opstalrechten. Amstelveen is verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen, opstellen van verordeningen en (herziening van) bestemmingsplannen.
Er zijn drie bestemmingsplannen op het Amsterdamse Bos van toepassing.
Bestemmingsplan Amstelveen is in 2018 onherroepelijk geworden. Het bestemmingsplan jachthavengebied (inclusief noordkant Bosbaan) is in 2016 herzien.
Bestemmingsplan Schinkelpolder (gemeente Aalsmeer) is daarnaast nog van toepassing. Er is een terughoudend beleid met betrekking tot bebouwing van het Bos. Het bestemmingsplan Amstelveen beschermt het cultuurhistorisch ontwerp van het Bos, daarnaast geeft het kaders voor evenementen in het Bos.
Zorgplicht
Het Amsterdamse Bos werkt volgens de gedragscode Flora en Fauna van de gemeente Amsterdam. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

APV
De APV van Amsterdam behandelt het Amsterdamse Bos nauwelijks, aangezien het Bos grotendeels binnen de grenzen van de gemeente Amstelveen ligt. In de APV van Amstelveen zijn onder meer de regels over hondenuitlaatcentrales en aanlijn- en verbodsgebieden voor honden aangegeven. Het hoofd van het Amsterdamse Bos is namens B&W van de gemeente Amstelveen gemandateerd om vergunningen uit te geven aan bedrijven die beroepsmatig honden uitlaten in het

Bos.

Bosbaanconvenant
Over de Bosbaanwegafsluitingen zijn afspraken met de roeibond (KNRB), vastgelegd in een convenant. Het maximum van zes zomerse weekeinden is exclusief de noodzakelijke afsluitingen van de volg weg voor incidentele grote meerdaagse evenementen, zoals een WK roeien. De Bosorganisatie en KNRB zetten in op herziening van de afspraken.

Overeenkomsten recht van opstal, huur en erfpacht
Veel percelen en gebouwen zijn in erfpacht, in verhuur of recht van opstal uitgegeven. Hierin staan voorwaarden over bijvoorbeeld openingstijden en gebruik. De looptijden variëren van 5 jaar en langer dan 20 jaar. Een aantal overeenkomsten moeten op korte termijn worden herzien, waaronder de camping Amsterdamse Bos, openluchttheater en de kiosken.

Evenementen
De gemeente Amstelveen verstrekt evenementenvergunningen. Daarnaast sluit het Bos overeenkomsten af met evenementenorganisaties. Hierin staan onder meer voorwaarden voor schadeherstel, verkeersafwikkeling, afspraken over op- en afbouwtijd, de oplevering van het terrein en veiligheidsgaranties.

Kaderrichtlijn water Rijnland
Er zijn ingrijpende maatregelen nodig om de kwaliteit van het water te verbeteren. Om tegemoet te komen aan de wettelijke eisen die worden gesteld in de Kaderrichtlijn Water heeft het Hoogheemraadschap van Rijnland een plan opgesteld een strategische samenwerkingsagenda opgesteld tussen de gemeente Amstelveen, Rijnland en de gemeente Amsterdam. Dit plan voorziet in een projectenoverzicht met gedeelde financiering. (baggeren, pfos vervuiling aanpak, aanpak dijklichamen en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.)

Amsterdam

- Coalitieakkoord Amsterdam
- Evenementenbeleid
- Landschapsvisie: Uitgangspunten van de landschapsvisie zijn respect voor flora en fauna, cultuurhistorie en duurzaamheid. En er worden onderwerpen voor een samenhangend programma geformuleerd met acties gericht op recreatie, klimaat, ontwikkeling en financiering en de Amsterdamse voedselstrategie.
- Omgevingsvisie: Alle overheden werken aan een 'Omgevingsvisie' ; een lange termijn strategie voor de ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte binnen een gemeente. In Amsterdam is dit proces volop gaande en het Bosplan dient ook als input voor de omgevingsvisie
- Groenvisie: Ook hier is het startpunt dat de groei van de stad maar ook het klimaat vraagt om een nieuwe visie op het groen. Het Amsterdamse Bos vormt een belangrijk onderdeel van de groenvisie; het is het gebied om de spreiding van het bezoek en het vraagstuk van goed onderhoud en kwaliteit met een groeiend bezoek in de praktijk te gaan realiseren.

- ZWASH (Zuid West Amsterdam, Schiphol, Hoofddorp): de ontwikkelingen ten noorden van het Nieuwe Meer (kop van de "Bosscheg" zoals beschreven in de "Scheggenvisie", maar onderdeel van het project)
-

Amstelveen

- Coalitieakkoord Amstelveen
- Evenementenbeleid: Publiekrechtelijk; festivals, vergunning trajecten
- Bestemmingsplan: de bestemmingsplannen die van toepassing zijn in het Bos dienen in overeenstemming te zijn met de wezenlijke kenmerken (zie bij PNH). In het Bos gaat het dan in de eerste plaats om het bestemmingsplan van de gemeente *Amstelveen* met als vastgelegde hoofdbestemming natuur en recreatie, met uitzondering van festivalterreinen en bebouwing.
- Toerismebeleid/ accommodatie-nota

Provincie

Ook De *Provincie Noord-Holland* (PNH) heeft een belangrijke verantwoordelijkheid voor de natuur. In het recente programakkoord stelt de Provincie o.a. dat zij de biodiversiteit wil vergroten en een landschapsfonds wil instellen. (actiepunt landschapsfonds?)
De taak van de Provincie in de ruimtelijke ordening is cruciaal. Het Bos is een natuurgebied en is onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland; overigens zonder het festivalterrein en de bebouwing. De specifieke natuurtypen binnen het Amsterdamse Bos zijn vastgelegd door de Provincie. Voor elk natuurtype gelden een aantal 'Wezenlijke Kernmerken en Waarden (WKW)' . Het Bos is gekenmerkt als 'kleinschalig waterrijk bos- en parklandschap met recreatief gebruik' met daarin natuurwaarden variërend van 'kruidig en faunarijk grasland' tot een 'parkbos en natuurbos' (zie bijlage voor kaart, 5.1.2.e).
Voor de ontwikkellocaties (zie p…..) zijn natuurlijk de wettelijke kaders bepalend. Niet elke weide met gras in het Bos is overigens kruidig grasland; de 'vrije speelvelden' zijn bedacht en aangelegd vanuit het oogpunt van recreatie en worden ook zo beheerd (kort gemaaid). Niet elke typering van de Provincie is dus toepasbaar.
Nieuwe regelgeving van b.v. de Ringvaart volgen (check)